

Folketingsmedlem
NN

1. juni 2006

Fredag den 2. juni skal Folketinget tredjebehandle L170. Lovpakken indeholder bl.a. et forslag om ny formålsparagraf for folkeskolen og bestemmelser om kommunale kvalitetsrapporter om den enkelte skole baseret på skolens resultater i de nye nationale test, der endnu ikke er udviklet. Lærerne, børnehaveklasselederne og skolelederne, der til dagligt står med ansvaret for elevernes undervisning, har som bekendt udtrykt stor bekymring for lovforslagets konsekvenser. Jeg vil gerne understrege, at det ikke skyldes, at lærerne er imod enhver forandring i folkeskolen eller er sure over at være sat uden for indflydelse, som nogle har ønsket at fremstille det. Det skyldes derimod en dybtfølt bekymring over konsekvenserne for elevernes undervisning og en bekymring for de langsigtede konsekvenser for det danske samfund.

Som lærere i folkeskolen ønsker vi, at vores elever forlader skolen med de bedste kundskaber og de bedste forudsætninger for kvalificeret at kunne træffe de mange valg, de kommer til at stå overfor senere i livet. Vi tager derfor også med kyshånd imod ethvert initiativ, der kan hjælpe med til at løfte den opgave. Vores professionelle ansvar byder os imidlertid også at argumentere imod forslag, der efter vores opfattelse gør det vanskeligere at give eleverne en undervisning, der forbereder dem til fremtidens udfordringer. Jeg vil dog gerne understrege, at vi konsekvent er kommet med konstruktive forslag til, hvordan vi løser folkeskolens udfordringer. Det vil jeg vende tilbage til senere.

Målsætningen om, at eleverne får de bedst mulige faglige kundskaber, herunder læsekundskaber, og at skolen medvirker til at bryde den negative sociale arv, kan alle selvfølgelig kun være enige i. Derfor er det alligevel bydende nødvendigt at diskutere, hvordan vi bedst muligt løser disse opgaver. Hovedhjørnesteinen i den lovpakke, som Folketinget nu skal forholde sig til er, at kommunerne pålægges at udarbejde kvalitetsrapporter for den enkelte folkeskole med udgangspunkt i skolens resultater i det nye nationale testprogram. Når vi advarer mod dette initiativ, skyldes det ikke, at vi ikke ønsker at stå ved de resultater, vi når, men al erfaring viser, at fokus på testresultater bevirker, at undervisningen i høj grad kommer til at dreje sig om det, som lærere og elever ved, de efterfølgende skal testes i.

Test er i sig selv et udmærket pædagogisk redskab, når de bruges i lærerens evaluering af konkrete undervisningsforløb, men hvis et centralt testprogram bliver styrende for undervisningen, kan det få alvorlige negative følger. En test vil altid have sine store begrænsninger såvel i forhold til, hvilke kundskaber, der kan måles i en test, som i forhold til at kunne måle elevernes anvendelse af kundskaberne. To engelske forskere, Reay og William, der har undersøgt konsekvensen af det engelske testsystem, udtrykker det på følgende måde: "Jo mere specifikt regeringen udtrykker sig om, hvad skolen skal nå, jo mere sandsynligt er det, at de får det. Men jo mindre sandsynligt er det, at de får, betyder noget."

Denne dyrekøbte erfaring fra udlandet bliver i den danske debat negligeret med bemærkningen om, at det jo kun er en forsvindende lille del af elevernes undervisningstid, der bruges på testene. Det er vi naturligvis helt klar over, men det gør ikke problemet mindre. Som eksempel kan vi tage den test, der med lovændringen indføres i slutningen af 8. klasse i fysik/kemi. Vi har allerede fået en smagsprøve på testspørgsmålene i de skriftlige test, som eleverne blev præsenteret for i dette skoleårs afgangsprøve. Testene vurderes af fagfolk som helt uegnede til at afspejle de krav, der gennem fælles mål stilles til elevernes undervisning. Det er ganske enkelt en uundgåelig konsekvens af testenes begrænsning. Efter det nye lovforslag skal eleverne nu også efter 8. klasse vurderes på sådanne test. Og skolen vil gennem den kommunale kvalitetsrapport blive vurderet på, hvordan eleverne klarer sig i testen. Nogle har i debatten ligefrem slået til lyd for, at skolelederne skal aflønnes i forhold til skolens resultater. Lærerne kommer uundgåeligt til at opleve, at også deres undervisning vurderes ud fra testresultaterne. Altså bliver det en form for "kundskabs"tilegnelse, der sikrer, at flest mulige elever sætter krydserne rigtigt i de multiple choice-opgaver, der udgør den nationale test. Elevernes muligheder for selv at eksperimentere, opstille hypoteser og afprøve dem, for på den måde at få et indblik i den naturvidenskabelige arbejdsmetode, hvilket er en væsentlig del af naturfagsundervisningen i dag, bliver trængt i baggrunden.

- Hvad er det i øvrigt eleverne får brug for i deres videre uddannelse?
- Er det at kunne sætte krydserne rigtigt i en test, eller er det at have et kendskab til den naturvidenskabelige arbejdsmetode og selv opleve at eksperimentere, afprøve hypoteser, fejle og prøve igen?
- Er det måske netop fordi disse kundskaber er i højsædet i naturfagsundervisningen i Danmark, at danske elever klarer sig forholdsvis dårligt i naturfagene i PISA-testen?
- Og er det måske denne prioritering, der gør, at når vi senere i uddannelsesforløbet sammenligner danske unge med unge fra andre lande, ja så klarer de unge sig faktisk ganske glimrende?

Det havde unægteligt været væsentligt at drøfte disse spørgsmål grundigt, inden der blev truffet beslutning om at indføre et testsystem, der afgørende kan ændre måden at tænke undervisning i folkeskolen på. Vi har imidlertid oplevet, at denne vigtige diskussion har været umulig at rejse, fordi det, der i sin tid blev formuleret i regeringsgrundlaget, nødvendigvis skulle gennemføres.

Danmarks Lærerforening vil meget gerne være med til at styrke naturfagsundervisningen. Og vi er kommet med en række forslag, der vil styrke undervisningen i modsætning til et testprogram, der som beskrevet vil svække mulighederne for at give en kvalificeret undervisning.

- Vi har bl.a. foreslået, at der udvikles et målrettet efteruddannelsesprogram, som sikrer, at de lærere, der bliver sat til at varetage undervisningen i naturfagene, rent faktisk selv har haft mulighed for at tilegne sig et højt fagligt niveau i fagene.
- Vi skal sikre, at der på skolerne sker en vidensspredning mellem lærerne ved at opbygge stærke faglige miljøer omkring naturfagene. Det kan understøttes ved, at der på alle skoler er en eller flere særlige resursepersoner på det naturfaglige område og ved at virksomheder engagerer sig i forhold naturfagsundervisningen på skolerne.
- Gennem en udbygning af ministeriets fagkonsulentkorps kan vi kvalificere videndelingen på tværs af skoler og kommuner.

Dette er blot nogle af de elementer, der indgår i den nationale handlingsplan for styrkelse af naturfagsundervisningen, som Danmarks Lærerforening foreslog ministeriet og KL allerede i 2004. Der er næppe nogen, der er uenige i, at disse tiltag vil højne det faglige niveau i undervisningen.

På samme måde er Danmarks Lærerforening kommet med meget konkrete forslag til at højne kvaliteten i læseundervisningen, styrke evalueringskulturen på skolerne og styrke den pædagogiske ledelse.

Vi kommer nu til at bruge millioner af kroner på at udvikle og gennemføre test- og kontrolsystemer, der som beskrevet vil indsnævre undervisningen mod det, der bliver kontrolleret. I stedet kunne vi bruge de mange penge på at gennemføre initiativer, der styrker fagligheden i undervisningen.

I realiteten vil L170 ikke styrke kvaliteten i undervisningen, men der indføres et helt nyt styringsinstrument for folkeskolen. Det er naturligvis reelt nok, at politikere ønsker større kendskab til kvaliteten i undervisningen, men det må aldrig ske ved at indføre et system, der giver dårligere undervisning i forhold til de udfordringer, som de unge kommer til at stå overfor.

Danmarks Lærerforening har selv udarbejdet et kvalitetssystem for folkeskolen. Det er blandt andet sket med inspiration fra private vidensvirksomheder, der ligesom folkeskolen er helt afhængige af, at det er medarbejderne og lederne i den enkelte afdeling, der tager ansvaret for udvikling og kvalitetssikring og ikke blot koncentrerer sig om at opfylde de krav, den centrale ledelse har fastlagt. Tankerne bag dette system præsenterede vi tidligt i efteråret for undervisningsministeren og senere for de fleste af de uddannelsespolitiske ordførere. I januar tilbød vi alle forligspartiernes medlemmer af uddannelsesudvalget at indgå i drøftelserne om i fællesskab at udvikle et kvalitetssystem, men endnu en gang oplevede vi, at politikerne ikke var interesseret i dialogen, fordi facit øjensynlig var givet på forhånd.

Vi er bestemt ikke mod forandringer i folkeskolen, og vi er parate til at tage vores medansvar for at ændringer, der kan styrke undervisningen, bliver gennemført. Det forudsætter en reel dialog med de politikere, der har ansvaret for folkeskolen.

Med venlig hilsen

Anders Bondo Christensen
formand for Danmarks Lærerforening